

Nr 141.

Av herrar **Andersson** i Malmö och **Svensson** i Alingsås, *angående anmälningsskyldighet för industriföretag rörande förestående inskränkningar i driften.*

Då Suchardfabriken i Alingsås för en tid sedan, utan föregående varning, ämnade helt nedlägga sin verksamhet, väckte detta allmän och berättigad uppmärksamhet i hela landet. (Att företagsledningen sedan gått med på en viss förlängning av verksamheten synes ha tillkommit på inskridanden från myndigheter och från ledande industrihåll.)

Av uttalanden från företagsledningen på höstsidan att döma ingåvos kommun, länsarbetsnämnd och anställda det intrycket att någon nedläggning av verksamheten inte alls var ifrågasatt. Tvärtom. Så kom som en blix från klar himmel beskedet i början av året, att hela verksamheten omedelbart skulle läggas ned. Det är inte att förvåna sig över att de anställda blevo bestörta. Icke minst med hänsyn till företagsledningens föregående uttalanden. Det synes klart att de anställda härigenom ställdes inför stora svårigheter. För dem gällde det att finna andra verksamhetsfält för sin utkomst.

Om en sådan händelse inträffar inom stora samhällen, med många och stora industriföretag, böra utsikterna för anställning i annan verksamhet vara gynnsamma, särskilt i en tid av rika arbetstillfällen. Men även här uppstå svårigheter för äldre arbetare och för dem som i många år varit knutna till ett och samma företag. En omskolning för nya arbetsuppgifter är här en nödvändig förutsättning.

Att komma till rätta med dessa omflyttningsproblem inom mindre samhällen ställer sig givetvis betydligt svårare. Att på samma ort finna andra arbetsområden kan för de flesta bli omöjligt, såvitt inga nya företag uppstå. De anställda få då söka sig till andra orter så långt detta är möjligt. Särskilda problem inställa sig därjämte för dem som skaffat sig bostadsegnahem.

Ett nedläggande av ett relativt stort företag berör även kommunen. Kännbarare ju mindre kommunen är och ju större företaget är. Kommunen kan få hård känning av minskade inkomster men ha kvar flera av de utgifter som företaget åsamkat kommunen, såsom gator och ledningar samt skolbyggnader osv.

De frågor som nu berörts avse produktions- och sysselsättningsmöjligheter. Frågorna beröra också uppkomsten av nya företag och olika omflyttnings- och omskolningsproblem. Vi ha all anledning tro att arbetsmarknadsmyndigheterna på allt sätt följa med och övervaka utvecklingen och göra de insatser som betingas av uppkomna situationer. För att detta skall vara möjligt måste dessa vara i god kontakt med företagen och känna till deras dispositioner. Arbetsmarknadsmyndigheterna måste i god tid erhålla kännedom om mera betydande föränd-

ringar i produktionslivet på de lokala orterna. Först då finnas förutsättningar att uppgöra planer och vidtaga åtgärder till förbättringar av läget.

Om ett relativt stort företag på särskilt en mindre ort, utan att på något sätt någon tid innan ha underrättat härom, helt och omedelbart nedlägger sin verksamhet, borttages varje möjlighet för myndigheter och anställda att förbereda åtgärder till nya utkomstmöjligheter.

Det finns en överenskommelse mellan arbetsmarknadsstyrelsen och Industrieförbundet om att industrierna skola hålla kontakt med och meddela styrelsen två månader innan man ämnar företaga inskränkningar i driften. Någon bindande förpliktelse härutinnan synes inte finnas, som skulle skapa viss trygghet och säkerhet.

Det borde på något sätt införas något slags säkerhet för att företag, som ämna nedlägga eller göra avsevärda inskränkningar i driften, i god tid härom underätta arbetsmarknadsmyndigheter, kommun och icke minst de anställda. Möjligen kunna situationer uppstå för ett företag som utan dess förskyllan nödvändiggöra snabba inskränkningar i driften, vilket omöjliggör en rapportering i god tid. I regel torde emellertid industrien planera på längre sikt.

Som regel bör därför gälla för företag av viss storleksordning, som lämpligen kan avgöras av arbetsmarknadsstyrelsen, en skyldighet att i god tid (några månader innan) meddela arbetsmarknadsmyndigheter, kommun och anställda rörande påtänkta inskränkningar i driften.

Huru och på vad sätt skola garantier kunna skapas för att företagen fullgöra en nu nämnd rapportskyldighet? Med hänsyn till frågans betydelse för det allmänna och i synnerhet för arbetarna synes densamma vara förtjänt av att bli föremål för en närmare utredning.

Prövning bör ske om möjlighet och lämplighet att lösa frågan genom lagstiftning. Kanske garantier kunna skapas genom utfästelser i mera bestämd form av en samlad ledning för landets industrier. (Industriledningen synes ha kritiserat Suchardföretagets tillvägagångssätt.) Möjligen tillhör denna fråga de problem varom arbetsmarknadens parter kunna förhandla och träffa överenskommelser (varigenom måhända även vissa ekonomiska garantier kunde skapas).

Som förut nämnts är denna fråga av så stor vikt för det allmänna och för de i industrien anställda, att en utredning om bästa sättet för en rimlig lösning kan vara motiverad.

Med anledning härav föreslå undertecknade,

att riksdagen måtte besluta hemställa till regeringen om en utredning rörande anmälningsskyldighet för industriföretag om inskränkningar i driften, varunder de spörsmål, som berörts i motionen, komma under omprövning.

Stockholm den 23 januari 1952.

Olof Andersson,
Malmö.

Patrik Svensson.